

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ- 'အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလၢ သးစီဆုံအတၢ်နၢ်ပၢ်အပူၤ'

တၢ်တီၢ်ထူ- တၢ်အုၣ်ကီၤသးနီၢ်နီၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢပုၤလၢအအဲၣ်ဒီးဆၢထၢၣ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်အပူၤ

၁. တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ထူးထူးတီၢ်တီၤလၢအလၢအပဲၤဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤ(၂(ဂ))

က. စီပီလူးအဲၣ်ဒီးလၢပတူၤဘၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤသးလၢအထူးထူးတီၢ်တီၤဒီးလၢလၢပဲၤပဲၤ. မ့ၢ်နသးဒွီလၢနကလဲၣ်ဘၣ်လၢမူခိၣ် မ့တမ့ၢ် တလဲၣ်န့ၣ်ဘၣ်လဲၣ်?

ခ. **နမ့ၢ်** ပုၤလၢအသ့ၣ်လီၤအသးဒီးအိၣ်ဂၢ်ဆိးကျၢၤလၢသုတၢ်နၢ်အပူၤန့ၣ် နတၢ်မ့ၢ်လၢလၢမူခိၣ်ဘီမ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် ကလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်လီၤ(ကလီး. ၁:၂၃).

ဂ. ပဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအကျဲးစးတၢ်ဒီးမ့ၢ်ပုၤလၢအခူ(၂ ပုၤ. ၁:၁၀). လၢကျဲးလဲၣ်? မ့ၢ်လၢပကုၣ်ကျဲးစးမၤစီဆုံပသးဒီး ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်သ့ၣ် (၂ ပုၤ. ၁:၅-၈; ကလီး. ၁:၁၀).

ဃ. တၢ်နၢ်ပၢ်(လၢဟ့ၣ်လးအကျိၣ်န့ၣ် sunesis) န့ၣ် မ့ၢ်ပသ့ၣ်လဲၣ် လံာ်စီဆုံတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လၢပတၢ်အိၣ်မူကိးမ့ၢ်န့ၣ်ဒီး(ကလီး. ၁:၉).

နမ့ၢ်ထဲပုၤခရံၣ်ဖိန့ၣ် နမၤသ့ၣ်လီၤ(၁ ကရံၣ်. ၁:၁၈; ၂:၁၄; ရိ. ၈:၅; အ့. ၄:၁၈), ပအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်က့ၤခဲစုတစုဒီး ပသးစီဆုံဘၣ်တၢ်မၤသီထီၣ်က့ၤအီၤ(ကလီး. ၂:၁၃; ၃:၁၀).

၂. ခရံၣ်, ကစၢ်ထူအစၢ်ယွၤဒီးအတၢ်လၢတၢ်ပုၤ(၃, ၉-၁၀)

က. တၢ်နၢ်ပၢ်သးစီဆုံအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအအၢၣ်လီၤသးနီၢ်နီၢ်လၢခရံၣ် **အမ့ၢ်ထူမ့ၢ်ယွၤလၢအကတၢ်တအိၣ်ဘၣ်(၃,၉)ဒီးအတၢ်လၢတၢ်ပုၤ(၁၀).**

ခ. ပုၤမ့ၢ်န့ၣ်ဖိအတၢ်ဘျၣ်တၢ်ဘၢလၢအကမၣ်တဖၣ်(Greece, ရိမ့ၤ, ဒီး Germanic အကလုၣ်ဒုၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်) န့ၣ်လဲၣ်လၢတၢ်လၢယွၤန့ၣ် အမ့ၢ်ပုၤလၢအဘၣ်သးဒီးပုၤတဂၤ, ဘၣ်ဆၣ် အတအိၣ်လီၤထူလီၤယိၣ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘျၣ်ထီၣ်ဘၢထီၣ် ကလူး (ကလီး. ၂:၁၈).

ဂ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ် စီပီလူးတဲဘၣ်သးထဲလၢခရံၣ် ပုၤလၢအကတၢ်ကတၢ်တအိၣ်ဘၣ်တဂၤဒ်အမ့ၢ်ပုၤတ့ၤလီၤတၢ်ဘၣ်တ့ၤလဲၣ်(ကလီး. ၁:၁၆-၁၇)အိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါအတၢ်လၢဒိၣ်ပုၤဒိၣ်(ကလီး. ၂:၃). ခီဖျိလၢအမ့ၢ်ပုၤလၢအကတၢ်ကတၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိၣ်,

ခရံၣ်မ့ၢ်ပုၤထဲတဂၤလၢ အအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်လၢလၢပဲၤပဲၤ, မ့ၢ်လၢ ပလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်လၢအပူၤ (ကလီး. ၂:၁၀).

ဃ. **ပုၤလၢအလွဲန့ၣ်တၢ်တဖၣ်သမၢဝဲခရံၣ်န့ၣ်** တအိၣ်ဒီးအကၢ်ကတၢ်ဘၣ်ဒီး သမၢစ့ၢ်ကီးဝဲလၢ အအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်န့ၣ် တလၢပဲၤစ့ၢ်ကီးဘၣ်(၄).

၃. ပလိၣ်ဘၣ်သးလၢအသ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤ, ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပုၤဘၣ်(၂)

က. **ပတူၤဘၣ်**ခရံၣ်သ့ၣ်ခီဖျိပအိၣ်မူလၢလံာ်စီဆုံတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်ဒီးတၢ်ကပီၤအပူၤ(ကလီး. ၁:၉-၁၀,၂၇; ၂:၂၀; ၃:၁,၁၁; ယိၤ. ၁၄:၂၁; ၁ ပုၤ. ၂:၂-၃).

ခ. **ပသ့ၣ်ညါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်န့ၣ်**(ပုၤလၢအသ့ၣ်ဆူၣ်သးဆူၣ်) ဒီး **ပိၤထွဲအခံန့ၣ်**(တၢ်အဲၣ်လၢနီၢ်သး) ဆုၤပုၤဆူ ပနၢ်ပၢ်တၢ်အုၣ်ကီၤသးလၢလၢပဲၤပဲၤ (ယၤ. ၁:၂၂-၂၅).

ဂ. ပုၤခရံၣ်ဖိလၢကလီးအတၢ်အိၣ်ဖျိအပူၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢ ကစၢ် ခရံၣ်(ကလီး. ၂:၇), ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်**အိၣ်မူဒီးမၤထွဲ** (ကလီး. ၂:၅-၇; ၁:၄).

ဃ. **ပုၤလၢအသးဆူၣ်**လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်လၢခရံၣ်အပူၤဒီး**စ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤအီၤ**လၢတၢ်အဲၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ပနီၣ်လၢပမၤန့ၣ်ဘၣ်ပုၤအသး, ပသးဆီတလဲတၢ်(၂ တံၤ. ၁:၁၂; ယိၤ. ၁၇:၂၃).

၄. ပုၤသးဖိအတၢ်စံၣ်ညိၣ်လၢအဂ့ၢ်ဒီးအကရူၢ်ဆၢထၢၣ်ဂၢ်ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤ

က. မၤတၢ်လၢအဂ့ၢ်, အဘၣ်(လၢဟ့ၣ်လးအကျိၣ် taxis) န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢအဒိကန့ၣ်ပုၤသိၣ်အီၤသီအီၤ.

ခ. ဆၢထၢၣ်ဂၢ်ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤ(လၢဟ့ၣ်လးအကျိၣ် stereoma) န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ **တၢ်မၤသးကိးတၢ်ဂၢ်ကျၢၤ**.

ဂ. **တၢ်သ့ၣ်ခုသးခုန့ၣ်** ဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤသ့ၣ် ပဒုးတၢ်လၢခရံၣ်အလၢကပီၤအဂီၢ်(ကလီး. ၂:၅)